

Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken

aan Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Dhr. E. van der Burg
Postbus 20301
2500EH Den Haag

contactpersoon Mr. D.J. de Jong
doorkiesnummer 06-46840910
datum 13 mei 2022
ons kenmerk ACVZ/ADV/2022/005
uw kenmerk
bijlage(n)
onderwerp Advies over het Besluit evidente staatloosheid

Geachte heer van der Burg,

Bij deze ontvangt u het advies van Adviesraad Migratie (ACVZ) over het Besluit evidente staatloosheid.

Voorgeschiedenis

De wettelijke basis voor het besluit evidente staatloosheid is vastgelegd in artikel 5 van de Wet vaststellingsprocedure staatloosheid.¹ Deze wet heeft een lange ontstaansgeschiedenis. Op 4 december 2013 heeft de ACVZ een advies uitgebracht over staatloosheid getiteld '[Geen land te bekennen](#)'. Naar aanleiding van dat advies heeft de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid erkend dat in Nederland een procedure voor de vaststelling van staatloosheid ontbreekt.² Hij heeft de ACVZ [op 19 januari 2015](#) verzocht een rol te spelen in de verkenning hoe een vaststellingsprocedure het beste vorm kan worden gegeven. De adviescommissie heeft aan dit verzoek inhoud gegeven door een groep van experts te faciliteren bij de formulering van een discussiestuk. Het [discussiestuk](#) geeft de meningen van de geraadpleegde experts weer over de gewenste inrichting van een vaststellingsprocedure. Het discussiestuk en de aanbevelingen komen aan de orde in de [memorie van toelichting](#) bij het wetsvoorstel van de Wet vaststellingprocedure staatloosheid. Het wetsvoorstel wordt binnenkort behandeld in de Tweede Kamer.

Postadres
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

www.acvz.org

Twitter: [@ACVZ_advies](https://twitter.com/ACVZ_advies)

¹ Artikel 5: Evidente staatloosheid kan tevens op niet-judiciële wijze worden vastgesteld, met toepassing van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden.

² *Kamerstukken II*, 2013-14, 19 637, nr. 1889, p. 2.

Inhoud van het besluit

De Wet vaststellingsprocedure staatloosheid voorziet in een juridische procedure waarin staatloosheid kan worden vastgesteld. Een staatloze is iemand die door geen enkele staat krachtens diens wetgeving als onderdaan wordt beschouwd. Het Besluit evidente staatloosheid moet voorkomen dat in situaties waarin staatloosheid eenvoudig kan worden vastgesteld onnodig een juridische procedure moet worden doorlopen. Dit scheelt tijd en middelen van zowel de staatloze als van de overheid. Een niet-judiciële vaststelling van staatloosheid heeft volgens de toelichting bij het besluit geen *erga omnes* werking. Dat betekent dat organen die belast zijn met de uitvoering van enige wettelijke regeling niet gebonden zijn aan een niet-judiciële vaststelling.

In vier situaties die opgenomen zijn in artikel 1 van het besluit is sprake van evidente staatloosheid:

- a. Een buitenlands document waaruit de vaststelling van staatloosheid blijkt;
- b. Een in Nederland geboren kind van ouders die staatloos zijn;
- c. Een in Nederland geboren kind zonder juridische vader *in de zin van artikel 199 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek* en wiens moeder uitsluitend de nationaliteit heeft van een land op grond waarvan zij haar nationaliteit niet kan overgeven aan haar kind; en
- d. Een in Nederland geboren kind wiens vader staatloos is en wiens moeder uitsluitend de nationaliteit heeft van een land op grond waarvan zij haar nationaliteit niet kan overgeven aan haar kind.

Beoordeling

De ACVZ heeft geen inhoudelijke opmerkingen over het conceptbesluit. In het besluit zijn vier situaties opgenomen waarin evidente staatloosheid wordt aangenomen. De ACVZ is van mening dat deze vier situaties in logisch verband staan met de in de toelichting geformuleerde uitgangspunten voor het aannemen van evidente staatloosheid.

Met betrekking tot de toelichting van het besluit merkt de ACVZ op dat voor de lijst met landen die door de UNHCR worden aangemerkt als landen met een vaststellingsprocedure voor staatloosheid, wordt verwezen naar 'de website' van de UNHCR. Deze lijst is echter niet (makkelijk) te vinden. In overweging wordt gegeven om in de toelichting een link naar de lijst op te nemen.

Tot een nadere toelichting zijn wij steeds bereid.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter,

Monique Kremer

Secretaris,

Wolf Mannens